

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДОНЕЦЬКИЙ ІНСТИТУТ
МІЖРЕГІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ
ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДОНЕЦЬКИЙ ІНСТИТУТ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ
ДОНЕЦЬКА ОБЛАСНА РАДА ПРОФЕСІЙНИХ СПІЛОК
ДОНЕЦЬКА ОБЛАСНА МОЛОДІЖНА ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ФОНД
РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ»

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ ВЧЕНИХ,
СТУДЕНТІВ І ПРАКТИКІВ

ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА ЛІДЕРСТВА У СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL CONFERENCE OF
SCIENTISTS, STUDENTS AND PRACTITIONERS

THEORY AND PRACTICE OF LEADERSHIP IN MODERN SOCIETY

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ УЧАСНИКІВ КОНФЕРЕНЦІЇ

ДОНЕЦЬК 2009

Схвалено вченою радою Донецького інституту Міжрегіональної академії управління персоналом (протокол № 7 від 27 березня 2009 року)

Головний редактор:

Шконда В.В., кандидат технічних наук, доцент

Відповідальний секретар:

Кальянов А.В., доктор медичних наук, професор

Редакційна колегія:

Смерічевська С.В., канд. екон. наук,

Соловійов Ю.І., канд. істор. наук,

Жданова Н.О., канд. філол. наук,

Головатий М.Ф., канд. політ. наук,

Ткаченко В.Г., доктор екон. наук,

Васильков В.М., канд. мед. наук,

Кирилова О. М., канд. філол. наук,

Василькова О.І., канд. психол. наук,

Захожай В.Б., доктор екон. наук,

Папайка О.О., доктор екон. наук,

Поддубняк В.Й., канд. техн. наук,

Давидов П.Г., канд. філос. наук,

Александровська В.М., доктор філос. наук

Данілін Р.В

Т 338 Теорія та практика лідерства у сучасному суспільстві: Міжнародна науково-практична конференція вчених, студентів і практиків / Голов. ред. В.В. Шконда. – Донецьк: Норд-Прес, 2009. – 444 с.
ISBN 978-966-380-309-8

У збірнику містяться матеріали наукових праць вчених, студентів і практиків вищих навчальних закладів, що присвячені формуванню та розвитку гуманної, високоморальної та компетентної особистості лідера в корпоративних структурах, на підприємствах та в організаціях соціальної і виробничої сфери України та зарубіжних країн. У рамках окремих наукових напрямів конференції розглядаються роль та місце лідерства в умовах соціально-економічної трансформації суспільства, сучасні теорії лідерства та моделі формування особистості лідера у різних сферах, психолого-педагогічні та філософсько-методичні проблеми лідерства у сучасному соціумі, практика лідерства та її роль у стратегічному розвитку економіки та соціальної сфери України в контексті світового досвіду, пропозиції щодо формування, розвитку та зміцнення лідерського потенціалу особистості у сучасному суспільстві.

This collection of articles contains the materials of scientific works of scientists, students and practitioners of educational establishments, that are dedicated to the formation and development of high morality and competent personality of a leader in enterprises and organizations of public and industrial sphere of Ukraine in corporative structures. Withing the limits of separate scientific directions of the conference we are taking a view of the role and the place of leadership in conditions of socio-economic transformation of society, modern leadership theory and models of forming the leader personality in different spheres, pshchoteaching and philosopho methodical problems of leadership in modern society, the practice of leadership and its role in the strategic development of economy and social sphere of Ukraine in the context of world practice, offers to form, develop and maintain the persons leader potential in modern society.

УДК 15-052+65.012.43

ББК 60.55.373

Передрук видання заборонений. Будь-яке комерційне використання цього видання можливе тільки з дозволу авторів

ISBN 978-966-380-309-8

© Донецький інститут Міжрегіональної академії управління персоналом, 2009

© Норд-Прес, 2009

РОЗВИТОК ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ ЯК ДЕТЕРМІНАНТА ПРОФЕСІЙНОЇ СПРОМОЖНОСТІ МАЙБУТНЬОГО МАЙСТРА ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ

Коліупанова А.А.

Донецький національний технічний університет

Сучасний стан ринку праці в Україні, система взаємовідносин «керівник – робітник» вимагає від освіти глобальної перебудови не тільки методів і форм роботи, а й підходів до особистості студента - майбутнього працівника. Ситуація, коли випускник йде працювати за призначенням навчального закладу, в якому отримав освіту, наразі зустрічається вкрай рідко, тому останній рік навчання є для студента психологічно важким через необхідність пошуку місця працевлаштування. З іншого боку, якщо студент протягом всього навчання не виявляв активності у соціальній сфері, налагодженні контактів з представниками обраної ним сфери діяльності, не приймав участі у конференціях та семінарах, то навіть за умови придбання ним високої кваліфікації йому досить важко буде посісти гідну посаду, або знайти місце роботи, яке його задовольнить. Ця суперечність між рівнем кваліфікації випускника та місцем роботи, на яке він претендуватиме, може бути вирішена через введення у освітній простір навчального закладу системи розвитку лідерських та організаторських здібностей у майбутніх працівників.

Метою цієї роботи є розгляд основних теорій лідерства та розробка системи розвитку лідерських та організаторських здібностей майбутніх майстрів виробничого навчання.

Одним із механізмів, що пояснює виникнення лідерства у груповому процесі, є теорія "соціального обміну" Дж.Хоманса. Згідно цієї теорії, соціальні відносини – це постійний процес обміну, в якому залучені не лише матеріальні цінності, речі, а й емоції, почуття. У процесах такого обміну людина схильна вести розрахунки, основною метою яких є своєрідне "очікування винагороди". Це очікування, як мотив поведінки, здатне видозмінюватися від ситуації, але не зникає, залишаючись завжди домінуючою орієнтацією людини.

Виникнення лідерства – це результат своєрідного психологічного обміну цінностями між учасниками взаємодії. Цінності представлені у вигляді значущих особистісних якостей, вмінь, знань, досвіду і реалізуються у міжособистісних взаємодіях з користю, як для окремих індивідів, так і для групи в цілому. Тут основна складова обміну – ключові компоненти статусу, репрезентовані авторитетом і визнанням. Ці компоненти поряд із соціальним схваленням, грошми, повагою розглядаються як основні винагороди і цінності в сучасному суспільстві. Оцінка внеску індивіда відбувається не лише на діадному рівні взаємодії, але й охоплює загально-груповий рівень. Чим значуща цінність внеску індивіда в загальні результати, тим вищий його груповий статус (визнання лідерства), який виступає як своєрідна винагорода зі сторони групи.

Теорія людських ролей (Р.Бейлс) розглядає ролі "професіонала" - лідера, орієнтованого на вирішення ділових проблем, і "соціально-емоційного фахівця", який вирішує проблеми людських стосунків.

Харизматична концепція розглядає лідерство подане окремими видатними особами як деяку благодать (харизму). Приклади таких видів лідерства - Наполеон, Лінкольн, Уїнстон Черчилль. Харизма – це наділення особистості властивостями, що викликають поклоніння перед нею і беззаперечну віру в її можливості. Ось деякі характеристики харизматичних особистостей: показна зовнішність, добрі риторичні здібності, незалежність характеру, гідна і впевнена манера триматися. У реальному житті харизматичність лідера викликає добровільне визнання його винятковості, що зумовлює безперечне підкорення, наслідування його дій і поведінки в цілому.

Прибічники інтерактивної теорії вважають, що лідером може стати будь-яка людина, яка займає відповідне місце в системі міжособистісних стосунків. Питання про те, хто конкретно візьме на себе роль лідера, має вирішуватися з урахуванням індивідуальних особливостей кандидата в лідери, особистісних характеристик інших членів групи, наявної ситуації і виконуваного завдання.

Синтетична (або комплексна) теорія розглядає лідерство, як процес організації міжособистісних стосунків у групі, а лідера - як суб'єкт управління цим процесом; причому сам феномен лідерства розглядається в контексті спільної групової діяльності.

Ситуативна теорія визначає лідерство як продукт ситуації. Вимоги ситуації диктують вибір адекватних засобів і прийомів поведінки, відповідної комбінації особистісних рис, здатних максимально врахувати можливі зміни у її розвитку.

Базуючись на таких законодавчих актах, як Закон України «Про вищу освіту» (ст. 22, 38, 41), Державна програма «Освіта» (Україна - ХХІ століття), Концептуальні засади щодо стратегії і основних напрямів розвитку освіти у першій чверті ХХІ ст. (Національна доктрина розвитку освіти, розділ V), «Положення про студентське самоврядування у вищих навчальних закладах» (Наказ 3166 від 03.04.01), Декларація «Про загальні засади державної молодіжної політики в Україні» (Закон України від 15.12.1992 р.), Указ Президента України «Про заходи, щодо розвитку духовності, захисту моралі та формування здорового способу життя», Указ Президента України «Про комплексну програму профілактики злочинності» вищий навчальний заклад здійснює діяльність з впровадження та оптимізації роботи органів студентського самоврядування. Одним із напрямків діяльності з оптимізації роботи органів студентського самоврядування є реалізація проекту розвитку лідерських та організаторських здібностей у соціально-активної молоді: «Школа активності» (далі «Школа»). В своїй діяльності «Школа активності» керується Конституцією України, діючим законодавством, дійсним Положенням та власним Статутом (у разі його прийняття).

1. Призначення та зміст проекту «Школа» активності

«Школа активності» – це комплексний підхід до підготовки старост академічних груп та членів студентського самоврядування. Її метою є розвиток лідерських та організаторських здібностей у соціально-активної молоді. Основними завданнями діяльності «Школи активності» є:

- освіта та психологічна підтримка старост академічних груп;
- підготовка до активної виховної діяльності членів студентського самоврядування;
- розвиток лідерського потенціалу та організаторських здібностей у соціально-активних студентів ВНЗ (I-II рівнів акредитації);
- розвиток творчих здібностей студентів в галузі педагогіки та управління навчально-виховним процесом;
- підготовка студентів до адміністративної педагогічної діяльності.

Основні принципи роботи школи: гуманність, комплексність, індивідуальний підхід, креативність, практичність.

До координаційно-керівного складу Школи входять: керівник проекту, представники адміністрації ВНЗ, завідувачі відділеннями, викладачі, практичні психологи, керівник студентського самоврядування.

До складу приймальної комісії Школи входять: керівник проекту, практичні психологи, завідувачі відділеннями, керівник студентського самоврядування.

До складу випускної комісії Школи входять: директор навчального закладу – голова комісії, керівник проекту, практичні психологи.

«Школа активності» спрямовує свою діяльність на забезпечення варіативності, диференціації, інтерактивності освіти та розвитку.

«Школа активності» самостійно визначає концепцію розвитку, пріоритетні напрямки роботи, навчальний план, підручники, засоби навчання та виховання.

Щорічно Школа розробляє та впроваджує нову систему навчання, що включає: пріоритетні напрямки роботи, концепцію розвитку, навчальний план, методичне забезпечення.

Навчання проходить протягом одного навчального року, терміном з жовтня (вересень – період зарахування) по травень.

Заняття Школи активності здійснюються раз на тиждень у формі тренінгів, лекцій, диспутів, практикумів. Окремою формою роботи є організація та проведення виховних заходів на рівні академічних груп, відділень, зборів студентського самоврядування, старост академічних груп.

До проведення лекцій з основ лідерства, організаторської діяльності залучені викладачі психології, філософії, менеджменту, літератури, соціології, економіки, цивільного захисту та представники адміністрації.

За участю психологів навчального закладу (в якості тренерів) та студентів випускного курсу (в якості консультантів) проводяться наступні тренінги: «Самовиховання», «Самоорганізація», «Цілепокладання», «Лідерство», «Впевненість у собі», «Методологія творчості», «Уява», «Формуван-

ня групи», «Планування», «Організація команди КВК», «Увага», «Ораторське мистецтво», «Естетика», «Менеджмент НВО», «Діловий етикет», «Акторська майстерність» та інші.

Зі старостами академічних груп щотижня проводяться окремі інформаційні збори за участю завідуючих відділень. В рамках цих зборів проводиться постійний моніторинг стану справ в кожній академічній групі та на факультеті (відділенні) в цілому. Студенти Школи зобов'язані пройти літню педагогічну практику на базі дитячого оздоровчого табору.

Оцінювання досягнень студентів проходить за рейтинговою системою.

Сутність, мета та зміст роботи Школи наведені у таблиці.

Таблиця

Сутність, мета та зміст роботи «Школи активності»

№	Етап	Мета та зміст	Термін
1.	Підготовчий етап	Складання та затвердження річного плану роботи Школи	Вересень
2.		Психодіагностичне обстеження студентів груп нового набору	Вересень
3.		Зарахування до Школи	Вересень
4.	Система «Лідерство»	Теоретичне навчання. Лідерство	Жовтень - грудень
5.		Практичне навчання	Жовтень - грудень

6.		Підсумок першого етапу навчання	- захист контрольних робіт; - участь у виховних заходах; - підведення підсумку балів.	Грудень
7.	Система «Організація»	Теоретичне навчання. Організаторська діяльність	Лекції з основ організаторської діяльності за напрямками: філософія, соціологія, психологія, цивільний захист, менеджмент, економіка, адміністративна діяльність.	Січень - травень
8.		Практичне навчання	Тренінги: «Цілепокладання», «Методологія творчості», «Уява», «Формування групи», «Планування», «Організація команди КВК», «Увага», «Менеджмент НВО», «Діловий етикет», «Акторська майстерність», «Ораторське мистецтво»	Січень - травень
9.		Залікові роботи	- організація та проведення виховних заходів; - захист випускних робіт; - підведення підсумку балів.	Травень
10.	Підсумко-вий етап	Підсумок навчання	- підведення рейтингу навчання; - нагородження найкращих випускників; - визначення перспектив подальшого навчання.	Травень

Впровадження даної системи в освітній простір вищого навчального закладу (I-II рівня акредитації) дозволить студентам не тільки розвинути власні лідерські та організаторські здібності, а й опанувати адміністративні компетенції, що в подальшому надасть їм психологічну та кваліфікаційну перевагу при працевлаштуванні за наявності однакових вимог до професійних знань серед кандидатів на посаду. В подальшому нами будуть розроблені всі нормативні та організаційно-методичні документи до роботи цієї школи.

ЛІТЕРАТУРА

1. Альтманн Г.Х. Звёздные часы лидерства. Лучшие стратегии управления в мировой истории / Пер. с нем. - М.: Интерэкспорт, 1999. - 272 с.

2. Бендер П.У., Хеллман Э. Лидерство изнутри / Перевод с англ. - М.: Попурри, 2005. - 303 с.
3. Бодалев А.А., Руткевич Л.А. Как становятся великими или выдающимися. - М.: Квант, 1997.
4. Гоулман Д. Эмоциональное лидерство: Искусство управления людьми на основе эмоционального интеллекта. - М.: Альпина, 2005. - 301 с.
5. Кипнис М. Тренинг лидерства. - М.: Ось-89, 2004. - 144 с.
6. Крестов Б.И. Типология лидерства // Социально-гуманитарные знания. - 2000. - № 3. - С.73-78.
7. Менегетти А. Психология лидера. - М.: Онтопсихология, 2002. - 208 с.

ОСОБЕННОСТИ ИЗУЧЕНИЯ ЛИДЕРСТВА В СОЦИАЛЬНОЙ И ПЕДАГОГИЧЕСКОЙ ПСИХОЛОГИИ

Василькова О.И., Васильков В.Н.

*Донецкий областной институт последипломного педагогического
образования*

Существенным фактором исследования лидерства в советский период является анализ этого феномена в реальных социальных группах [1-24]. Первые исследования в области лидерства были проведены в 20-30-е годы прошлого столетия. Они в основном касались феномена лидерства в детских группах. Например, Л.Н.Войтоловский подчеркивал, что «... во взаимодействии вожака и следующей за ним массы нет ничего мистического и патологического; вожак, по сути дела, является лишь выразителем дум, чаяний, стремлений, желаний этой массы. Роль вожака по отношению к массе заключается в том, что он «формирует её чувства, дает конкретное направление её воле, ... призывает к определенному действию» [6, с. 14-15].

В работе Г.Фортунатова [22] представлена одна из первых попыток дать дифференциацию детского коллектива по признаку особенностей поведения и некоторых характерологических свойств.

С.О.Лозинский [16, с.12] выделяет определенные этапы функционирования вожаков: «сначала – вожак «казакующий»: выносливый, способный к длительному напряжению, упорный и т.д., то есть обладающий достаточными качествами для физической борьбы. Затем, вожаком становится тот, кто способен (хотя бы в личных интересах) учесть новые силы, настроение и мысли коллектива, создать новые, более эффективные формы поведения. И, наконец, на следующей, наиболее высокой стадии он становится не столько вожаком, сколько старшим

Привітання Голови оргкомітету Міжнародної науково-практичної конференції, директора Донецького інституту Міжрегіональної академії управління персоналом, кандидата технічних наук, доцента Шконди Володимира Валентиновича учасникам та гостям конференції «Теорія та практика лідерства у сучасному суспільстві».....	5
Звернення ректора Луганського національного аграрного університету, доктора економічних наук, професора, члена-кореспондента Української академії аграрних наук, академіка Академії економічних наук України, академіка Академії гуманітарних наук Росії, академіка Міжнародної академії науки та практики організації виробництва, заслуженого працівника народної освіти України Ткаченко Валентини Григорівни до учасників міжнародної конференції.....	7
Привітання ректора Донецького інституту залізничного транспорту, кандидата технічних наук, професора Поддубняка Володимира Йосиповича учасникам Міжнародної науково-практичної конференції вчених, студентів і практиків «Теорія і практика лідерства у сучасному суспільстві».....	10
Привітання Голови правління Донецької обласної молодіжної громадської організації «Фонд розвитку особистості», директора Єнакіївського інноваційно-консалтингового центру Даниліна Романа Валерійовича учасникам міжнародної науково-практичної конференції вчених, студентів і практиків «Теорія і практика лідерства у сучасному суспільстві».....	11
Шконда В.В. Сучасні проблеми лідерства у малому та середньому бізнесі.....	13
Пызин В.А. Имидж лидера в политическом менеджменте.....	17
Oleksandr N. Kryvenko Role of leadership in modern medicine.....	23
Арайа Арраньо М.Г. Чилийский опыт студенческого лидерства.....	25
Крижна В.А. Студентське самоврядування - перша «сходинка» для майбутніх лідерів.....	27

Кальянов А.В. Аксіологія лідерського потенціалу особистості майбутніх фахівців.....	29
Колупанова А.А. Розвиток лідерських якостей як детермінанта професійної спроможності майбутнього майстра виробничого навчання.....	40
Василькова О.И., Васильков В.Н. Особенности изучения лидерства в социальной и педагогической психологии.....	45
Жаболенко М.В. Бенчмаркинг як складова стратегії лідерства компанії.....	53
Савченко В. Л. Модель розвитку лідерських якостей державних службовців.....	55
Данилин Р. В. Личностные качества лидера социальной сферы и экономики Украины в контексте евроинтеграции.....	60
Савельєва Т.М. Проблема управління лідерством в сучасній організації.....	66
Вусик Г. Л. Соціально-психологічні якості лідерського потенціалу сучасного лідера.....	69
Собченко О.М. Лідерство як детермінанта професійної діяльності рятувальників.....	75
Ворначева Т.Р. Феномен політичної влади, лідерства та психологія їх впливу на свідомість сучасної молоді.....	79
Савельєва О.О. Лідерський потенціал майбутніх управлінців як детермінанта їх конкурентоспроможності.....	85
Поцупко Е.А. Женское лидерство: за и против.....	88

Кальянов А.В. Ера лідерства: нові виклики для соціальної політики України.....	92
Малеваная С.П. Общие аспекты лидерства и творчества в контексте профессиональной компетентности	100
Ткаченко Н.М. Лидерство в условиях высшей школы.....	103
Захарченко Т.К. Роль лідера в студентському самоврядуванні у вузі та проблеми політизації молоді.....	106
Савельева Т.М. Зарубежный опыт воспитания лидеров в преуспевающих компаниях.....	109
Овинников В.И. Проблемы формирования идеологии профсоюзного движения в контексте деятельности профсоюзных лидеров.....	115
Каменева Н.В. Феномен лидерства в экологическом менеджменте современного предприятия.....	123
Ganna Kalyanova Volunteering as means of leadership development.....	125
Піддубний А.С. Деякі особливості політичного лідерства в Україні.....	127
Давидов П.Г. Соціально-психологічні концепції формування особистості підлітка.....	129
Савельев А.М. Необходимость дослідження феномену лідерства	132
Сушинська І.М. Латиноамериканський досвід жіночого політичного лідерства	135

Жданова Н.О. Сутність лідерства як детермінанти сучасного менеджменту.....	138
Кальянов Є.А. Лідер у глобалізаційному вимірі.....	140
Качкин А.В. Проблемы формирования современного украинского лидера: исторический аспект.....	143
Карман И.В. Психологический портрет современного лидера.....	145
Саржан Л.С. Політична реклама, еліта, лідерство та їх вплив на поведінку індивіда.....	148
Харитонов Е. С. Личностные качества лидера в среде современной молодежи.....	154
Вовк М.А. Проблемы формирования профсоюзного лидера нового типа.....	157
Фадеева Г.С., Кирилова О.М. Лідерство в контексті вдосконалення послуг сільського зеленого туризму	165
Стольня І.Л. Особистісні цінності при висуванні студентів в позицію лідера групи.....	169
Ібрагімхалілова Т.В. Лідерські позиції науково-педагогічних працівників в умовах вищої освіти.....	173
Самойленко Е.Н., Самойленко А.Е. Легко ли стать лидером?.....	177
Коваленко Т.М. Лідерство та стилі керівництва в системі освіти.....	182

Семенова І.А. Проблеми керівництва та лідерства в сучасній організації.....	186
Мартынов М.А. Лидеры общественных организаций на современном этапе развития общества.....	188
Левтерова А.В. Стили лидерства в управлении современной организации.....	189
Горбачевский А.А. Роль лидерства в условиях социально- экономической трансформации общества.....	193
Чена Я.Н. Проблема лидерства в современном обществе.....	196
Молостова В.С. Аксиологический анализ деятельности современного лидера.....	200
Грищенко Ю. В. Методичні аспекти лідерства в управлінні персоналом сучасного підприємства.....	204
Иваник О.Л. Гендерные проблемы лидерства в современном обществе.....	207
Молібога О.О. Проблематика лідерських якостей працівників соціальної сфери.....	209
Новикова В.М. Механизмы развития лидерских качеств личности.....	212
Фомина Т.Е. Психологические факторы, влияющие на восприятие политического лидера массами на выборах.....	216

Квасник А.В. Самоактуализация как детерминанта лидерской позиции современного руководителя.....	219
Квартальнова Т.Р. Лідерство та теорія політичних еліт у сучасній зарубіжній політології.....	222
Лыховица О.В. Проблемы воспитания лидеров в современных западных компаниях.....	224
Чулов В.В. Лидерство в современном обществе.....	226
Кудінов Ю. В. Лідерство та стиль керівництва персоналом сучасної організації.....	228
Гуценко А.С. Поняття і чинники політичного лідерства.....	232
Фурсова Т.А. Лидерство и руководство как разные понятия.....	234
Шкляр М. М. Гендерные аспекты лидерства.....	237
Мармуров В.В. Типология современного лидерства.....	240
Гризовская А.В. Понятие власти и лидерства в организации.....	242
Калинина Н.Н. Социальные теории лидерства: лидер и общество.....	246
Володарец М.В. Суперлідерство и модель лидера в украинском менеджменте.....	251
Володарец Н.В. Теория и практика эффективного лидерства.....	253

Воробьёва Е.В. Лидерство как регулятор успешного внедрения пенсионной реформы в Украине.....	258
Кузнецова О.В. Формування конструктивного політичного лідерства як нагальна проблема соціально- економічного розвитку України.....	260
Тюльченко А.Е. Роль лидера в маркетинговых коммуникациях.....	263
Хурматулина О.В. Лидерство и система современного менеджмента.....	270
Коротких А.В. Особенности психологических защит личности руководителя-лидера.....	273
Воробьёва Е.В. Роль лидерства в нормативно- правовом обеспечении пенсионной реформы в Украине.....	276
Лазарева В.Г. Влияние лидеров с различной ориентацией на межличностные отношения в спортивных командах.....	278
Тарутин И.И. Психологические аспекты политического лидерства.....	281
Ягудін Д.В. Лідерство як об'єкт філософських та соціально-психологічних досліджень.....	284
Свирицкая О.П. Психологические особенности лидерства в малой группе.....	286
Наконечный Т.И. Современные проблемы формирования личности лидера.....	288

Скворцова Д.А. Роль и место харизматичного лидера в управлении персоналом.....	290
Петрова О.В. Лидерство в ведической литературе.....	292
Бондаренко Т. А. Политическое лидерство в условиях социально-экономической трансформации современного общества.....	293
Шилкина Ю. С. Лидерство в управлении персоналом.....	296
Бугасова О.Г. Феноменологія та роль лідерства в управлінні персоналом	299
Катриченко И.С. Типология групп и лидерство.....	304
Бугасова О.Г. Моделі ситуаційного лідерства.....	310
Макогон Ю.А. Логика мышления современного лидера.....	313
Клименко В.А. Роль лидера в современном обществе.....	315
Калачев И.В. Стиль и особенности мышления современного лидера.....	318
Бугасова О.Г. Типы взаимоотношений между лидером и коллективом.....	320
Барбалат Н. А. Понятие политического лидерства в современном обществе.....	322

Глуценко Н.А. Психологические особенности формирования личности спортсмена- лидера.....	324
Качур В. О. Психологічні особливості антилідера малої групи.....	327
Кардецкая Т.В. Гендерные аспекты феномена лидерства.....	330
Бикова К.В. Соціально-психологічні умови формування лідера в сучасних умовах.....	332
Качур В. А. Правовые аспекты политического лидерства.....	334
Кульбит В.Н. Психологические особенности формирования личности лидера.....	337
Корнеева Е.Н. Психологические черты лидера и особенности лидерства в малых группах.....	340
Щемелева И.Н. Феноменология и роль лидерства в управлении персоналом.....	343
Малиненко В.Е. Комплексный подход к проблеме лидерства.....	346
Скворцов П. І. Індивідуально-психологічні особливості сучасного лідера-керівника.....	351
Шевцова Э.П. Астрологический аспект политического лидерства.....	355
Мельник С.В. Традиционные и современные представления о лидерстве.....	358

Бойко О.І., Бойко І.М. Особистість, лідер, керівник.....	361
Маноїло О. Е. Лидерские качества руководителя как условие успешной реализации проектов.....	365
Седашова О. А. Лидерство в контексте профессионально- личностного становления современной студенческой молодёжи.....	367
Ушакова А.С. Ученическое самоуправление в контексте формирования лидерских качеств школьников.....	369
Гаркуша Е. Ю. Лидерство и стили управления в современной организации.....	371
Бондарева М. С. Вплив студентського самоврядування на формування особистості сучасного лідера в умовах вищої школи України.....	373
Хоружа К. В. Зростання ролі лідерства і студентського самоврядування в умовах вищої школи України.....	375
Кириченко Т. А. Роль лідерства в управленні персоналом.....	378
Еремеева О.В. Лидерство в молодежной неформальной группе.....	380
Шкляр М. М. Политическое лидерство как феномен власти.....	383
Спивакова Н.А. Лидерство как основа эффективного управления.....	386
Лысенко С.В. Аксиологический потенциал личности лидера в современном обществе.....	389

Савченко Н.Н.

Особенности деятельности лидера
при создании интеллектуальных
групп в организации.....

393

Рекомендації

міжнародної науково-практичної конференції
вчених, студентів і практиків «Теорія і
практика лідерства у сучасному суспільстві».....

397

Перелік вищих навчальних закладів, установ та організацій, які беруть участь
у міжнародній науково-практичній конференції «Теорія і практика лідерства
у сучасному суспільстві».....

402

Відомості про авторів наукових праць міжнародної науково-практичної
конференції вчених, студентів і практиків «Теорія і практика лідерства у
сучасному суспільстві».....

405

Алфавітний покажчик наукових праць учасників міжнародної науково-
практичної конференції вчених, студентів і практиків «Теорія і практика
лідерства у сучасному суспільстві».....

429

Зміст.....

433